

Dobóné dr. Berencsi Margit 70. születésnapjára

35 esztendő – az életpálya fele. Ennyit töltött az egri főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszékén Dobóné dr. Berencsi Margit főiskolai tanár, aki 1972 óta oktat közösségünkben. Magában az intézményben ennél három évvel többet, mert magyar–történelem szakon itt szerezte első diplomáját. Így visszatekintve pedig több mint ötven éve lépte át először a patinás Líceum kapuját a szabolcsi községből útnak indult tehetséges fiatal. Nem lehetett véletlen a magyar szak választása: az ibrányi iskola kiváló tanára, Hege-dűs Dezső áldásos tevékenységével nemcsak felkeltette az érdeklődést tárgya iránt, de egész életére meg is szeretettette.

Általános iskolai tanári oklevéllel a zsebében szülőföldjétől távol került: a csodálatos népviseletéről országosan ismert Boldogon kezdte meg tanári pályáját. A lelkesedéssel végzett nevelői munka, a hivatás mellett csakhamar saját gyermekei neveléséről kellett gondoskodnia. Az 1960-as években született Márta és Kata lánya, majd fia, Zsolt. Mindeközben időt szakított az önképzésre, a továbblépésre, és elvégezte az Eötvös Loránd Tudományegyetem magyar–történelem szakát. Így lehetővé vált, hogy 1972-ben sikeresen megpályázza a főiskolánk nyelvészeti tanszékén meghirdetett adjunktusi állást. Ekkorra már elkészült Szabó Lőrinc szóképei a Tücsökzenében című doktori értekezése, amelyet egy évvel később védett meg. Témavezetője Szathmári István volt. A költészet, a stilsztika és az irodalom mindig is a legkedvesebb területek közé tartozott, szívesen és nagy szakértelemmel tanította – és tanítja – a főiskolán a stilsztikát, a stílustörténetet, de ugyan-

csak közel áll hozzá a fonetika, valamint a grammatika két részterülete, a szófajtan és az alaktan. Ugyancsak elmélyülten foglalkozott az anyanyelvi nevelés, a tantárgy-pedagógia kérdéseivel, egy évtizeden keresztül tartotta az előadásokat és vezette a gyakorlatokat, eközben irányította a magyar szakos hallgatók gyakorlóiskolai munkáját. Folyamatosan voltak csoportjai a nem magyar szakos hallgatók köréből is, akiknek a tanári szakjukhoz előírt beszédművelés szemináriumot tartotta.

Publikációi is a költői nyelvhez, a grammatikához és a szakmódszertanhoz kötődnek. Két önálló könyve jelent meg a Tankönyvkiadó gondozásában: A személyiségformálás az anyanyelvi órákon, valamint Nagy László tizenkét versének elemzése. Az utóbbi kapcsán feltétlenül megemlíteném, hogy a fiatalon elhunyt jeles költő munkásságát számos további dolgozatban vizsgálta. Tanulmányainak, tudományos cikkeinek a száma megközelíti a százat. Írásai többek között a Magyar Nyelvőr, a Magyar Nyelv, a Módszertani Közlemények, a Magyartanítás, a Köznevelés, illetőleg gyűjteményes kötetek lapjain jelentek meg. Állandó szerzője volt a főiskola nyelvészeti tudományos közleményeinek. Az egri anyanyelv-oktatási napokon tartott előadásszövegei a Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványainak sorozatában jelentek meg. Nyelvművelő cikkeit az Édes Anyanyelvünk, az Élet és Tudomány, valamint napilapok közölték.

Negyedszázadon keresztül részt vett az ELTE Mai Magyar Nyelvi Tanszéke által működtetett stíluskutató csoport munkájában. Az itteni közös kutatások elmélyítették elemzéseit. Vizsgálódásainak eredményeit a kutatócsoport önálló kiadványaiban (Tanulmányok a századforduló stílustörékvéseiről, Stiliztika és gyakorlat) tette közkinccsé. Előadást tartott nyelvészeti és módszertani konferenciákon, tanári továbbképzéseken. Nagyon népszerűek voltak magyar nyelv heti ismeretterjesztő előadásai is. Tagja a Magyar Nyelvtudományi Társaságnak, a Nemzetközi Magyar Filológiai Társaságnak és az Anyanyelvápolók Szövetségének.

Igazi pedagógus alkat. Munkáját szívvel-lélekkel végzi. Örömmel tanít, és természetesen szereti látni annak eredményét: szigorúan számon kéri az elhangzottakat. Odaadóan végzi a szakdolgozatok témavezetését, és lelkiismeretesen felkészíti kiváló hallgatóit a tudományos diákköri pályamunkák főiskolai és országos versenyeire; közülük többen szép sikert értek el: az OTDK-n első helyezettek is voltak. De nem csak a diákok között érzi jól magát. Megannyiszor tapasztaljuk: megragad minden alkalmat, hogy továbbra is a tanszéki kollégák között legyen. Ezt pedig azért kell hangsúlyoznunk, mert néhány éve már nyugdíjas, de így is kiveszi a részét mind a nappali tagozatos, mind pedig a levelezős hallgatók oktatásából, és bármilyen más feladatból is. Segítségét hálás köszönettel vesszük, legyen szó gyakorlóiskolai látogatásról, tanszéki értekezletről, jegyzetírásról. A felsőoktatás, a képzési forma és a főiskola átalakulásának folyamata is érdekli.

Mi is kérjük, várjuk véleményét, tanácsait, amelyeket szerényen, felelősségteljesen megfogalmaz.

Sokaknak – nemcsak a hallgatóknak, de nekünk, kollégáknak is – még most is nagy élményt jelent visszaemlékezni azokra a tanulmányi kirándulásokra, amelyeket ő szervezett. Igazi gondossággal tervezte meg az utakat, hogy azok látnivalóban, lelkiekben maradandót nyújtsanak. Eszünkbe jut többek között Sárospatak és környéke, a Mátra vidéke vagy szülőföldje, ahol a közismert látnivalókon kívül olyan értékeket is megcsodálhattunk, amelyek elkerülik a közfigyelmet. Szakszerű vallási, művészettörténeti magyarázatokkal tette érthetőbbé és emlékezetesebbé a hallgatóknak egy-egy épület, festmény vagy irodalmi alkotás befogadását, esztétikai élményét.

Mindezeket a munkákat úgy végezte, hogy a háttérben ott volt a nagy család: a három gyerek, majd a két unoka sok-sok boldogságot, de gondot is jelent. Szívesen beszél róluk, a család örömet-bánatát egyaránt megosztja velünk.

A Magyar Nyelvészeti Tanszék összes munkatársa nevében ezzel a kötettel köszöntjük Dobóné dr. Berencsi Margit főiskolai tanárt 70. születésnapja alkalmából. Kívánunk jó egészséget, hogy a munkás hétköznapiakon ugyanúgy üdvözölhessük körünkben, mint eddig, és még nagyon sokáig élvezhesse-viszonozhassa gyerekei, unokái odaadó szeretetét.

Zimányi Árpád